

Reykjavík 8. september 2010

Til þeirra sem sendu ábendingar og athugasemdir til stjórnar Vatnajökulsþjóðgarðs við Stjórnunar- og verndaráætlun Vatnajökulsþjóðgarðs og umhverfisskýrslu sem henni fylgdi.

Tillaga að Stjórnunar- og verndaráætlun Vatnajökulsþjóðgarðs og umhverfisskýrsla hennar voru skv. 12. gr. laga um Vatnajökulsþjóðgarð og 7. gr. laga um umhverfismat áætlana nr. 105/2006, auglýstar opinberlega og jafnframt sendar hlutaðeigandi stofnunum til umsagnar. Auglýsing birtist þann 12. maí 2010 í Lögbirtingablaði og daginn eftir í dagblöðum á landsvísu og fréttamiðlum á starfssvæði þjóðgarðsins. Frestur til að gera athugasemdir við tillöguna var sex vikur frá birtingu auglýsingarinnar þann 13. maí, þ.e. til og með 24. júní 2010. Gögnin lágu frammi til sýnis á sama tíma, á opnunartíma á eftirfarandi stöðum: á skrifstofu Vatnajökulsþjóðgarðs, Klapparstíg 25-27, Reykjavík og á starfsstöðvum þjóðgarðsvarða í Jökulsárgljúfrum, á Skriðuklaustri, í Skaftafelli og á Kirkjubæjarklaustri, hjá Skipulagsstofnun í Reykjavík og á skrifstofum Þingeyjarsveitar, Skútustaðahrepps, Norðurþings, Fljótsdalshéraðs, Fljótsdalshrepps, Sveitarfélagsins Hornafjarðar, Skaftárhrepps og Ásahrepps. Almenningi, hagsmunaaðilum og umsagnaraðilum gafst þannig kostur á að kynna sér efni tillögunnar og umhverfisskýrslunnar og leggja fram ábendingar, athugasemdir og umsagnir áður en endanlegar tillögur stjórnar voru frágengnar og sendar umhverfisráðherra til staðfestingar.

Tillagan að Stjórnunar- og verndaráætlun var byggð á viðamiklum tillögum fjögurra svæðisráða þjóðgarðsins. Að baki tillögunni er tveggja ára vinna sem fjölmargir hafa komið að, bæði sérfræðingar og ýmsir hagsmunaaðilar, auk starfsfólks, svæðisráða og stjórnar þjóðgarðsins. Auglýsing tillögunnar var liður í umfangsmiklu samráði um mótun hennar og í samræmi við lög um þjóðgarðinn. Jafnframt var leitað eftir umsögnum ýmissa stofnana.

Alls barst á þriðja hundrað athugasemda, ábendinga og umsagna, en all margar þeirra voru samhljóða, ýmist orðrétt eða efnislega. Þarna voru fjölmargar gagnlegar ábendingar um atriði sem betur mættu fara eða skýra þyrfti nánar, sumir lýstu ánægju með að áætlunin hefði litið dagsins ljós og ákvæði hennar en flestar athugasemdirnar fólu í sér umkvörtun þeirra sem töldu að ákvæði áætlunarinnar takmörkuðu þá upplifun sem þeir hefðu hingað til getað notið eða vildu geta notið í þjóðgarðinum. Einnig voru gerðar athugasemdir við nokkur atriði sem þegar voru ákveðin í reglugerð og því ekki hægt að víkja frá í Stjórnunar- og verndaráætlun.

Eftirfarandi eru svör og viðbrögð stjórnar Vatnajökulsþjóðgarðs við þeim athugasemdum og ábendingum sem bárust við auglýsta tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun Vatnajökulsþjóðgarðs og umhverfisskýrsluna sem henni fylgdi. Öllum athugasemdum er svarað með þessu sameiginlega bréfi þar sem brugðist er við efnisatriðum athugasemdanna og ættu allir að finna í því svári viðbrögð stjórnar við því sem þeir gerðu athugasemd við.

Svörin eru send til þeirra sem athugasemdir gerðu á auglýsingartíma.

Athugasemdir um akstur og vegi

Réttur almennings og aðgengi að þjóðgarðinum

Markmið með stofnun náttúruverndarsvæða svo sem Vatnajökulsþjóðgarðs er að vernda landslag, lífríki, jarðmyndanir og menningarminjar, eins og 2. gr. laga um Vatnajökulsþjóðgarð gerir grein fyrir. Jafnframt er stefnt að því að gefa almenningi kost á að kynnast og njóta náttúru svæðisins. Tillögur í Stjórnunar- og verndaráætlun, m.a. um aðgengi og umferð á svæðum þjóðgarðsins, byggja á mati á því með hvaða hætti jafnvægi verði náð milli manns og náttúru þannig að ekki hljótist náttúruspjöll af. Markmið íslenskra laga um náttúruvernd, hvað almennarétt varðar, eru að stuðla að aðgengi almennings að náttúrunni bæði á svæðum í einkaeign og öðrum svæðum á landi og á vötnum. Mismunandi reglur gilda eftir því hvers konar ferðamáta er um að ræða.

Vegir og skipulagsáætlanir

Í Stjórnunar- og verndaráætlun Vatnajökulsþjóðgarðs er m.a. gerð grein fyrir einstökum verndaraðgerðum, vegum, reiðstígum, göngubrúum og helstu gönguleiðum, umferðarrétti almennings og aðgengi ferðamanna að svæðinu, eins og ákvæði 2. mgr. 12. gr. laga um Vatnajökulsþjóðgarð nr. 60/2007 mælir fyrir um. Í áætluninni er tekið af skarið um það hvaða leiðir eru opnar almennri umferð vélknúinna ökutækja. Þessar leiðir eru nefndar „vegir“ í áætluninni. Sú notkun orðsins felur í sér nokkuð víðari merkingu en þá sem ráða má af orðskýringum vegalaga og umferðarlaga, en þeim lögum ber reyndar ekki saman hvað þetta varðar. Áætlunin heimilar m.a. umferð vélknúinna ökutækja á leiðum sem hingað til hafa verið nefndar slóðir og skipulagsáætlanir hafa ekki tekið formlega afstöðu til. Þetta skýrir að mestu leyti þann mun sem er á vegakerfi þjóðgarðsins samkvæmt Stjórnunar- og verndaráætlun og skipulagsáætlunum sveitarfélaga og miðhálandis. Að öðru leyti mun þurfa að aðlaga skipulagsáætlanir að ákvæðum Stjórnunar- og verndaráætlunar.

Leiðir opnar vélknúnum ökutækjum

Skv. 12. grein laga um Vatnajökulsþjóðgarð skal í verndaráætlun m.a. gerð grein fyrir vegum, umferðarrétti almennings og aðgengi ferðamanna að svæðinu. Nokkrar leiðir hafa verið farnar á ökutækjum undanfarna áratugi en í seinni tíð hefur umferð ökutækja um svæðið aukist til muna og kortlögðum akstursleiðum um þjóðgarðinn fjölgað að sama skapi. Kortlagning leiðanna virðist í mörgum tilfellum sprottinn af frumkvæði þeirra sem um landið fara með leiðsögutækki og leiðarferlum hefur síðan verið miðlað milli manna. Þótt aðgengi almennings að þjóðgarðinum með þessum hætti sé almennt af hinu góða er svo komið að fjölgun ökuleiða rekst á markmið náttúruverndar og áherslu á verndun víðerna með þeirri upplifun sem þau bjóða. Stjórn þjóðgarðsins hlaut því að taka af skarið og studdist við eftirfarandi meginreglur:

- Leiðum vélknúinna ökutækja sé hagað þannig að náttúra spillist ekki og þær séu raunhæfur kostur til aksturs að sumarlagi.
- Ná megi hæfilegri málamiðlun víðerna og kyrrðar annars vegar og aðgengis hins vegar.
- Sem oftast standi hringleiðir til boða sem gera för um þjóðgarðinn áhugaverðari.
- Umfang og val leiða sé þannig að eftirlit sé framkvæmanlegt.

Óhjákvæmilega er mat á því hvað er hæfilegt í þessum efnum að mestu huglægt og ógerlegt að finna svo einhlítan mælikvarða á ágæti hverrar leiðar fyrir sig að ekki megi deila um niðurstöðuna. Niðurstaða stjórnar þjóðgarðsins byggir á þekkingu fjölmargra sem um málið hafa fjallað en er á ábyrgð stjórnarinnar sem hefur fengið það hlutskipti að taka af skarið.

Aðgangur að rannsókn- og fjarskiptatækjum

Samkvæmt 17. gr. reglugerðar um Vatnajökulsþjóðgarð nr. 608/2008 með síðari breytingu er að finna undantekningu sem heimilar að ekið sé utan vegar í þeim tilfellum sem þar eru tilgreind. Þetta ákvæði er áréttað í Stjórnunar- og verndaráætlun, auk skilyrða sem sett eru um slíkan akstur. Rannsóknir eru meðal þeirra tilvika sem reglugerðin veitir heimild fyrir. Stjórn Vatnajökulsþjóðgarðs telur eðlilegt að túlka þetta ákvæði reglugerðarinnar svo að innan þess rúmist t.d. akstur vísindamanna að rannsóknabúnaði og svæðum sem rannsaka á og akstur vegna viðhalds og eldsneytisáfyllingar fyrir fjarskiptabúnað, enda séu skilyrði uppfyllt.

Leiðir að jökli

Af lista yfir leiðir til aksturs að sumarlagi á jökul eru felldar leiðir á Lambatungnajökul og Fláajökul. Einnig er fallið frá áformum um framlengingu vegar innst í Hoffellsdal, að jökli við Gjánúpstind.

Athugasemdir sem snúa að almennum reglum um akstur og umferð

Jafn réttur til umferðar um vegi

Í allmörgum athugasemdum var því andmælt að akandi gestir hefðu ekki allir sama rétt til að fara um vegi í Þjóðgarðinum. Í auglýstri tillögu var skilmáli í þessa veru einungis varðandi einn veg, þ.e. veg um Heinabergsdal, sem er á eignarlandi, sem átti að vera opin og þjónustuaðilum. Tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun hefur verið breytt þannig að þessi skilmáli fellur niður og vegurinn verður því opin fyrir almennri umferð. Gestum Þjóðgarðsins er því ekki mismunað hvað varðar umferð um vegi innan Þjóðgarðsins.

Veghald

Eins og áður er getið tilgreinir Stjórnunar- og verndaráætlun vegi sem opnir eru fyrir almennri umferð en hafa hingað til verið taldir til slóða og því ekki talist vegir í skilningi vegalaga.

Unnið er að því að koma öllum vegum innan Þjóðgarðsins á vegaskrá Vegagerðarinnar, þannig að þeir teljist til Þjóðvega.

Undanþága fyrir björgunaraðgerðir

Í 17. gr. reglugerðar um Vatnajökulsþjóðgarð er að finna undanþágu frá banni við akstri utan vega. Þar er nánar tiltekið um að ræða heimild, ef nauðsyn krefur, til að aka vélknúnum ökutækjum utan vega vegna björgunar- og löggæslustarfa, enda sé ekki unnt að vinna viðkomandi störf á annan hátt.

Texta í lokaútgáfu Stjórnunar- og verndaráætlunar hefur verið breytt lítillega til samræmis við nákvæmt orðalag 17. gr. reglugerðarinnar.

Almenningssamgöngur

Bent var á í athugasemdum að með áherslum á auknar almenningssamgöngur mætti búast við stærri og þyngri ökutækjum sem yllu álagi á vegi langt umfram venjuleg ökutæki. Þetta er rétt, en á hitt ber að líta að Þjóðgarðsýfirvöld geta takmarkað umferð slíkra farartækja, t.d. með vísun í öxulþunga, þar sem slíkt kann að eiga við.

Umferð sexhjóla

Það er vilji stjórnar Vatnajökulsþjóðgarðs að umferð sexhjóla verði bönnuð utan vega innan marka Þjóðgarðsins. Því verður þó ekki við komið, að svo stöddu, vegna þess að í 28. grein reglugerðar um Vatnajökulsþjóðgarð er vísað til reglugerðar um takmarkanir á umferð í náttúru Íslands nr. 528/2005. Í 5. gr. þeirrar reglugerðar er að finna heimild til að nota sexhjól til að sækja felld hreindýr, við tiltekna aðstæður.

Hafa ber í huga að í 17. grein reglugerðar nr. 608/2008 eru veittar undanþágur frá almennu banni við akstri utan vega t.d. vegna landbúnaðarstarfa.

Athugasemdir um umferð hesta og reiðleiðir

Hestaumferð á vegum og utan reiðleiða

Í 14. grein reglugerðar um Vatnajökulsþjóðgarð nr. 608/2008 segir svo um umferð á hestum: „Umferð hesta um Þjóðgarðinn er heimil á skilgreindum eða merktum reiðleiðum.“ Umferð annars staðar telst því óheimil.

Þó ber að geta þess, að umferð á hestum er leyfð á þeim vegum sem skilgreindir eru í kafla 9.3 enda sé ekki um aðra reiðleið að ræða, fylgt sé greinilegu yfirborði vegar, stikum eða slóð vélknúinna ökutækja þar sem því verður við komið. Gæta þarf ýtrustu varúðar á fjölfarnari vegum, einkum þar sem vegur er greiðfær og búast má

við hraðri umferð ökutækja. Umferð hesta annars staðar en á skilgreindum og merktum reiðleiðum og á vegum, er því óheimil.

Úrval reiðleiða og áningarstaða

Ábendingar bárust um reiðleiðir sem æskilegt væri að kæmu til viðbótar þeim sem tiltekna voru í auglýstri tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun. Flestar þær leiðir sem nefndar voru eru vegir, í skilningi Stjórnunar- og verndaráætlunar, þ.e. leiðir sem opnar eru vélknúnum ökutækjum fyrir almennri umferð. Þar sem umferð hesta á vegum er leyfð, með fyrrgreindum skilmálum, eru þessar leiðir sjálfkrafa hluti af reiðleiðakerfi þjóðgarðsins. Stefnt er að því að fjölga í áföngum áningarstöðum á skilgreindum reiðleiðum.

Hópfærðir á hestum

Athugasemdir voru gerðar við að hópfærð væri bundin við eingöngu 20 hesta.

Stjórn Vatnajökulsþjóðgarðs er bundin af skilgreiningu 4. greinar reglugerðar um Vatnajökulsþjóðgarð, þar sem segir: „*Hópfærð á hestum er færð þar sem fleiri en 20 hestar eru í för.*“

Athugasemdir um veiðar

Hreindýra- og fuglaveiðar kringum Snæfell og á Eyjabökkum

Í tillögunni er afmarkað svæði þar sem óheimilt er að veiða hreindýr og fugla. Svæðið er 116 km² að stærð og því 0,9% af flatarmáli þjóðgarðsins alls eða 2,5 % af flatarmáli þjóðgarðsins utan jökla. Markmiðið er að þar verði friðland á viðkvæmu svæði sem jafnframt er kjörið til náttúruskoðunar og útivistar. Í hlíðum Snæfells og hnjúkanna þar í kring er viðkvæmur gróður og til þess að almenningur geti notið útivistar án þess að valda tjóni á gróðrinum verður að stýra gangandi umferð inn á leiðir sem samræmast vel gróðurfari. Ekki er líklegt að veiðimenn eltist við bráð sína eftir slíkum leiðum. Kveðið er á um slíka stýringu gangandi umferðar í skilmálum fyrir svæðið, sjá kafla 9.1. Stjórn þjóðgarðsins vonast til þess að göngufólk og skólahópar nýti sér þessa útivistarperlu í vaxandi mæli og þá verður skotveiði, með tilheyrandi hættu og hávaða, að víkja.

Hreindýraveiðar hefjist 15. ágúst á Snæfellsöræfum

Áratugahefð er fyrir því að hreindýraveiðar hefjist ekki á þessu svæði fyrr en 15. ágúst til að tryggja hreinkúm með kálfa tímabundið gríðland. Sífelld fleiri ferðamenn leggja leið sína inn á hálendið seinni hluta júlímánaðar og fram í ágúst enda eru Snæfellsöræfi kjörin til gönguferðamennsku og náttúruskoðunar, þ.m.t. hreindýraskoðunar. Að stunda hreindýraveiðar á sama svæði getur skapað hættu auk þess sem friðsæld svæðisins yrði raskað með skothvillum og vélknúnni umferð veiðimanna.

Gæsaveiðar hefjist 1. september

Rannsóknir sýna (sjá gögn Náttúrustofu Austurlands, m.a. „*Varptími heiðagæsa á Vesturöræfum*“, Halldór W. Stefánsson, júlí 2010) að heiðagæsin á þessu svæði verpir seint vegna snjóá og ungarnir eru því seinna fleygir en út á Fljótsdals- og Fellaheiði. Þetta hefur meðal annars breyst á Vesturöræfum með tilkomu Háslóns þar sem gæsirnar hafa ekki lengur varpsvæði nema ofan við vatnsborðslínu. Dvalartími gæsa á svæðinu er mjög háður veðurfari og engan veginn er hægt að slá því föstu að gæs sé farin af svæðinu 1. september.

Athugasemdir um verndarflokka og verndun einstakra svæða, beit og víðerni

Verndarflokkun skv. kerfi IUCN

Nokkrir aðilar bentu á að flokkun hluta þjóðgarðsins í verndarflokk VI „*verndarsvæði með sjálfbærri nýtingu náttúruauðlinda*“ skv. alþjóðlegu flokkunarkerfi Alþjóða náttúruverndarsamtakanna IUCN, gefi ekki rétta mynd af þeim svæðum eða þjóðgarðinum í heild. Þau svæði sem þar falli undir, séu að stórum hluta ofbeitt og/eða

gróður rýr. Þau séu því óhæf til beitar en náttúruvarar þar jafnframt einstakt. Óljóst væri hvernig hefðbundinni landnotkun skuli stýrt innan þessara svæða og því beri að leggja megin áherslu þar á verndun náttúruauðlinda. Tilgreiningin stangist á við markmið flokks VI og lýsi metnaðarleysi. Einnig komu fram ábendingar um að hugsanlega mætti friða gróðurvinjar á Vestursvæði fyrir búfjárbætt. Bent var á að fremur ætti að líta til flokka svo sem II; „þjóðgarða“, Ia; „verndarsvæði með strangri vernd“, Ib; „viðerni“ eða III; „verndarsvæði með náttúru- og menningarminjum“ við flokkun þjóðgarðsins einnig lagt til að fylgt yrði tillögu svæðisráða um að allur þjóðgarðurinn verði felldur undir flokk II. Auk þess komu fram tillæmi um að flokka svæði svo sem jökulhettuna, Tungnáröræfi ofl. undir flokk Ib og spurt af hverju flokkur Ib - viðerni hjá IUCN, sé ekki nýttur? Bent var á að óljóst væri hvort að svæðum verði stýrt skv. mismunandi verndarflokkum IUCN, „þ.e. verndarflokkar IUCN hafðir til viðmiðunar við stýringu, eða sett í viðkomandi verndarflokk.“ Auk þess komu fram ábendingar um að framsetning í Stjórnunar- og verndaráætlun í verndarflokka IUCN væri óskýr, óljóst hvernig flokkun IUCN væri notuð og hvort farið væri að reglum IUCN hvað flokkun varðar.

Við flokkun þjóðgarðsins var stuðst við nýjstu leiðbeiningar IUCN frá 2008; „Guidelines for Applying Protected Area Management Categories“. Vatnajökulsþjóðgarði verður stýrt samkvæmt Stjórnunar- og verndaráætlun Vatnajökulsþjóðgarðs, ásamt lögum og reglugerðum um þjóðgarðinn. Við stefnumótun og landnotkunarákvarðanir í Stjórnunar- og verndaráætlun hefur annars vegar verið sett fram almenn stefna um stjórnun þjóðgarðsins alls, sem birtist í köflum 4 til 7, um hlutverk, leiðarljós, framtíðarsýn og markmið og hins vegar landnotkunarskilmálar um tiltekin svæði í kafla 9, þar sem settir hafa verið ramma um verndun og viðhald, m.a. með ákvæðum um umferð og umgengni.

Flokkun þjóðgarðsins í verndarsvæði skv. flokkunarkerfi IUCN, eins og fram kom í tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun og kveðið er á um í lögum, er til þess fallin að setja þjóðgarðinn í samhengi við önnur alþjóðleg verndarsvæði og sýna áherslur í verndun og nýtingu tiltekinna svæða. Flokkunin er ekki stjórnæki sem slík. Fylgt hefur verið leiðbeiningum frá IUCN um gerð verndaráætlana, flokkun o.fl. og leitað til ráðgjafa sem starfar á þeirra vegum og þekkir vel til aðstæðna á Íslandi, bæði hvað varðar nálgun, áherslur og mögulega skiptingu þjóðgarðsins í nokkra verndarflokka IUCN. Svæðaskiptingin, eins og hún er í auglýstri tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun, fellur því að flokkunarkerfi IUCN.

Flokkunarkerfi IUCN á verndarsvæðum fellur ekki beint að flokkun friðlýstra svæða eins og hún er skv. íslenskum náttúruverndarlögum. Það gefur ramma og leiðbeinir um hvernig marka má stefnu um verndun og landnýtingu skv. þeirra flokkun, óháð eignarhaldi eða lagalegum ramma þeirra svæða sem um er fjallað. Nauðsynlegt er þó að verndarsvæði sem flokkuð eru skv. IUCN séu vel afmörkuð og að stofnsetning þeirra og viðhald eigi sér fótfestu í lögum, samningum eða með öðrum formföstum hætti, t.d. í skipulagsáætlunum.

Ljóst er, eins og bent hefur verið á og svæðisráð lögðu til, að þjóðgarðurinn uppfyllir skilyrði sem sett eru fyrir flokk II, „þjóðgarða“ hjá IUCN. Þar sem eitt helsta markmið flokkunar IUCN er að sýna áherslur og markmið verndarsvæða og þróun þeirra til framtíðar, þá þykir stjórn Vatnajökulsþjóðgarðs mikilvægt að gefa til kynna, hvernig þjóðgarðurinn getur þróast og stækkað í samráði og samstarfi við heimamenn og aðra, með sjálfbæra nýtingu samhliða vernd að leiðarljósi. Eftir því sem þjóðgarðurinn stækkar verði svæðum stýrt í samræmi við ólík markmið og þá þurfi í hverju tilfelli fyrir sig að ákveða hver meginmarkmið með verndun skuli vera. Þar koma aðrir flokkar en flokkur II til greina, t.d. á landbúnaðarsvæðum. Þannig verði hægt að samræma og setta betur ólíka hagsmuni, sem þó allir miða að því að vernda landið til framtíðar. Þess vegna var ákveðið að lýsa markmiðum með stjórnun þjóðgarðsins með vísun í fleiri en einn flokk, án þess þó að veita nokkurn afslátt af þeirri verndun, sem nauðsynleg er talin fyrir sjálfbæra þróun þjóðgarðsins til framtíðar. Í viðauka III við reglugerð nr. 608/2008, um Vatnajökulsþjóðgarð, sem sett var við stofnun hans eru skilgreind svæði, þar sem hefðbundin landnýting er heimil. Í 26. gr. þeirrar reglugerðar 1. og 2. t.l. segir: „Hefðbundin landnýting, svo sem búfjárbætt, fuglaveiði, hreindýraveiði og veiði í ám og vötnum, er rétt höfum heimil á þeim svæðum sem afmörkuð eru í viðauka III enda séu uppfyllt ákvæði þeirra laga sem um nýtinguna fjalla. Annars staðar í þjóðgarðinum er slík nýting óheimil. Landnýting innan þjóðgarðsins skal vera sjálfbær, sbr. 2. mgr. 20. gr. laga um Vatnajökulsþjóðgarð.“ Heimild til hefðbundinnar landnýtingar, m.a. sjálfbær beitt, er því til staðar á þessum svæðum og stjórn þjóðgarðsins óheimil að víkja frá þeim ákvæðum í Stjórnunar- og verndaráætlun, nema í sértílfellum svo sem þar sem sýnt hefur verið fram á ósjálfbæra nýtingu. Hvort beitarstýring er sjálfbær ræðst af

mati á beitilandi skv. reglugerð nr. 10/2008 um gæðastýrða sauðfjárframleiðslu. Komi í ljós að beit sé ósjálfbær og valdi hnignun gróðurs sbr. ofangreint, er beit takmörkuð á tilteknum svæðum og er það nú þegar gert. Ákvörðun stjórnar um að fella ofangreind svæði skv. reglugerð í flokk VI í tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun endurspeglar þá ákvörðun sem þegar liggur fyrir í ofangreindri reglugerð. Rétt er að ítreka að þótt svæðin séu flokkuð með þessum hætti má setja öll þau verndarákvæði sem þurfa þykir á einstaka staði eða smærri svæði og því alls ekki slegið af verndarkröfum.

Varðandi ábendingar um að nota flokk Ib víðerni hjá IUCN, þá kemur vetrarakstur sem heimill er í nær öllum þjóðgarðinum á snjó, í veg fyrir að sá flokkur sé notaður, þar sem sérstök áhersla er lögð á það í víðernisflokki IUCN að vélknúnum faratækjum sé haldið utan þeirra svæða. Ýmist var í athugasemdum lagt til að jökulhettan sjálf félli undir flokk Ib, II eða III og einnig minnst á Lakagígasvæðið sem mögulegt svæði III. IUCN leggur til í sínum leiðbeiningum að svæði sem mögulega falli undir flokk II séu sé stór heildstæð svæði, en svæði undir III séu tiltölulega lítil og afmörkuð. Þar er einnig lagt til að nota flokk II eins og framast sé unnt og afmarka þá frekar tiltekin afmörkuð svæði með strangari verndarákvæðum, eins og t.d. gert er í Esjufjöllum sem falla í flokk Ib.

Í framhaldi af athugasemdum og ábendingum varðandi skiptingu þjóðgarðsins skv. verndarflokkum IUCN, þá fellst stjórn Vatnajökulsþjóðgarðs á þau rök að flokkun svæða á Vestur-, Norður- og Austursvæði þjóðgarðsins í flokk II, gefi raunsannari mynd af framtíðaráherslum og markmiðum í verndun og nýtingu þessara svæða, þrátt fyrir að þau séu skilgreind sem svæði fyrir sjálfbæra nýtingu í reglugerð um Vatnajökulsþjóðgarð. Því hefur stjórn þjóðgarðsins ákveðið að breyta fyrri tillögu sinni og fella þau undir flokk II í stað flokks VI áður í staðfestri útgáfu sinni. Hoffellssvæðið og Heinabergssvæðið verða eftir sem áður flokkuð í flokk VI og gefa með því fordæmi á öðrum slíkum svæðum sem kunna að falla undir stjórn þjóðgarðsins í framtíðinni. Á slíkum svæðum sé sérstök áhersla á sjálfbæra landnýtingu samhliða verndun, t.d. landbúnað og sjálfbæra ferðaþjónustu.

Víðerni

Fram kemur sú skoðun að skilgreining víðerna eins og hún er sett fram í Stjórnunar- og verndaráætlun, sé úþynnt frá þeirri skilgreiningu sem lög um náttúruvernd nr. 44/1999 vísa til, þannig að víðerni sýnist stærri en þau í raun og veru eru. Umræðu vanti um endurheimt víðerna.

Þjóðgarðurinn leggur áherslu á varðveislu víðerna og viðhald þeirra og skilgreinir því hugtakið um víðerni víðar en „*ósnortin víðerni*“ í náttúruverndarlögum, með það að markmiði að auka umfang þeirra svæða sem fái að þróast án álags af mannlegum umsvifum innan þjóðgarðsins. Þannig verða til stærri svæði en ella, sem stefnt er að haldið verði mannvirkjalausum til framtíðar.

Spurt er hvort jökullinn sé víðerni ef þar megi aka. Samkvæmt tillögum starfshóps umhverfisráðuneytisins um „*ósnortin víðerni*“ frá 1998, sem náttúruverndarlögin byggja á, var gert ráð fyrir takmörkuðum akstri á ósnortnum víðernum eins og frekast er kostur. Þeim tilmælum er fylgt hér að mestu, vegum fækkað og utanvegaakstur bannaður, þó heimilt sé að veita undanþágu fyrir utanvegaakstri í undantekningartilfellum. Akstur á snjó er þó almennt heimill, nema á nokkrum tilteknum svæðum. Með stefnu um fækkun vega í Vatnajökulsþjóðgarði, verða einnig til stærri svæði án mannvirkja en fyrir voru.

Eyjabakkar

Bent var á að ekki væri minnst á Ramsar-tilnefningu Eyjabakka þar sem fjallað er um svæðið í kafla 9.1. Upplýsingum þar að lútandi hefur verið bætt við í skilgreiningu svæðisins í lokaútgáfu að Stjórnunar- og verndaráætlun.

Esjufjöll

Ljóst er að skv. 16. gr. reglugerðar nr. 608/2008, með breytingu skv. reglugerð 755/2009, er akstur óheimill í Esjufjöllum og jökulhettunni umhverfis sbr. hnit ferhyrnds svæðis sem gefin eru upp.

Askja

Spurt var í hvaða tilfellum veita megi undanþágu til að tjalda í Öskju.

Þetta verður skýrt nánar með vísun í ásýnd svæðisins og takmörkunin bundin við svæði í tiltekinni fjarlægð frá Öskjuvatni og göngu- og akstursleiðum.

Ýmsar athugasemdir

Tjöldun

Allmargir gerðu athugasemd við það að aðeins göngufólki væri heimilt að tjalda til einnar nætur utan skipulagðra tjaldsvæða. Þannig væri gestum þjóðgarðsins mismunað eftir ferðamáta og gert að kaupa þjónustu þess ferðapjónustuaðila sem starfar á hverjum slíkum stað. Ákvæðið útiloki líka trússferðir innan þjóðgarðsins, þar sem farangri göngufólks er ekið á milli áfangastaða.

Um þetta gildir 10. grein reglugerðar nr. 608/2008 þar sem segir: “Fjarri skipulögðum tjaldsvæðum er fólki sem ferðast fótgangandi með allan farangur sinn þó heimilt að tjalda hefðbundnum göngutjöldum til einnar nætur.” Þessi takmörkun hefur því verið í gildi í tvö ár. Stjórn þjóðgarðsins getur ekki farið framhjá þessu ákvæði í Stjórnunar- og verndaráætlun en mun fara fram á það við umhverfisráðuneytið að ákvæðið verði rýmkað. Á hinn bóginn telur stjórn þjóðgarðsins að heimild reglugerðarákvæðisins nái þó einnig til þeirra sem ferðast á reiðhjólum enda fara þeir fyrir eigin afli og fara svo hægt yfir að ekki sé hægt að gera ráð fyrir því að þeir nái milli skipulagðra tjaldsvæða á einum degi.

Þjóðgarðsmörk

Þjóðgarðurinn mun vinna að því í samstarfi við umhverfisráðuneytið að horfið verði frá skilgreiningu þjóðgarðsmarka með vísun í vegi, árfarvegi og þess háttar, en þjóðgarðsmörk verði þess í stað eingöngu skilgreind með tölusettum hnitum.

Vöktun og rannsóknir

Fram komu ábendingar um að rannsókna og vöktunar á vatnafari og eldvirkni væri ekki getið í 10. kafla tillögunnar.

Þessum atriðum hefur verið bætt við í lokaútgáfu tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun.

Orkumannvirki

Bent var á að ekki væri getið um ýmis orkumannvirki í tillögunni.

Króflulína 2 snertir mörk þjóðgarðsins þar sem þau liggja í farvegi Jökulsár á Fjöllum vestan Lambafjalla og sunnan Grímsstaðanúps. Stjórn þjóðgarðsins mun beita sér fyrir því við fyrirhugaða endurskoðun þjóðgarðsmarka að línustæði Króflulínu 2 og 3 sé utan þeirra.

Á svæði austan Hágöngulóns er gert ráð fyrir jarðgufuvirkjun. Á svæðisskipulagi miðhálandis er svæðið tilgreint sem „fyrirhugað orkuvinnslusvæði“ en á aðalskipulagi Ásahrepps er skipulagi frestað á sama svæði. Mjög lítil hluti þessa svæðis er innan þjóðgarðsmarka. Stjórn þjóðgarðsins gerir ráð fyrir því að við endurskoðun þjóðgarðsmarka verði þeim hnikað til þannig að orkuvinnslusvæðið verði allt utan þjóðgarðsins.

Gert er ráð fyrir háspennulínu frá orkuvinnslusvæðinu austan Hágöngulóns, norður með austurbakka lónsins og síðan í vestur í átt að fyrirhugaðri Sprengisandslínu. Þetta línustæði er utan þjóðgarðsmarka.

Einnig er í skipulagsáætlunum gert ráð fyrir háspennulínu frá virkjun í Skjálfandafljóti, til austurs um Ódáðahraun, nyrst í þjóðgarðinum. Stjórn Vatnajökulsþjóðgarðs kýs að gera ekki ráð fyrir þessari háspennulínu í Stjórnunar- og verndaráætlun. Vakni áhugi á að nýta þennan virkjunarkost verði fjallað sérstaklega um línustæðið í stjórn þjóðgarðsins og þá Stjórnunar- og verndaráætlun breytt ef þurfa þykir.

Samráð

Í allmörgum athugasemdum kemur fram að samráð við ýmis útivistarfélag við mótun áætlunarinnar hafi verið ófullnægjandi, oft með vísun í Árósasamninginn. Þeim samningi er ætlað að tryggja aðkomu almennings að ákvarðanatöku stjórnvalda í umhverfismálum. Þótt innleiðingu samningsins á Íslandi sé ekki lokið með lagasetningu er í lögum um Vatnajökulsþjóðgarð gert ráð fyrir aðkomu fulltrúa útivistarfélaga. Kveðið er á um að í svæðisráðum sitji sex fulltrúar, þar af einn fulltrúi tilnefndur sameiginlega af ferðamálasamtökum á viðkomandi svæði, einn fulltrúi tilnefndur af útivistarsamtökum og einn fulltrúi tilnefndur af umhverfisverndarsamtökum. Í stjórn þjóðgarðsins á einn fulltrúi tilnefndur af útivistarsamtökum áheyrnaraðild.

Ljóst er að með þessu fyrirkomulagi hafa útivistarsamtök góða aðstöðu til að fylgjast með mótun áætla og hafa áhrif á innihald þeirra, enda var það tilgangurinn með þessum ákvæðum við lagasetninguna. Það hlýtur að vera í verkahring og á ábyrgð fulltrúa þessara samtaka að miðla upplýsingum til umbjóðenda sinna og afla upplýsinga um afstöðu þeirra, eftir atvikum. Að sama skapi geta samtökin nýtt sér fulltrúa sína til að koma sjónarmiðum sínum á framfæri, að eigin frumkvæði. Að öðru leyti er vísað til þess sem fram kemur í 1. kafla tillögunnar um samráð við mótun hennar. Einnig er að finna í gögnum svæðisráða ítarlegar upplýsingar um þá fjölmörgu fundi sem haldnir hafa verið. Nefna má eftirfarandi, sem dæmi:

- Svæðisráð austursvæðis byggði tillögur um opnar leiðir fyrir ökutæki m.a. á samráði við hagsmunaaðila sem efnt var til í tengslum við gerð aðalskipulags Fljótsdalshéraðs.
- Á Austursvæði voru haldnir opnir fundir með almennum umræðum.
- Svæðisráð austursvæðis hélt sérstaka fundi með skotveiðifélögum og félagi leiðsögumanna með hreindýraveiðum.
- Á Norðursvæði voru haldnir fjórir opnir fundir um ýmis mál varðandi mótun áætlunarinnar. Á tveimur þeirra störfuðu vinnuhópar.
- Á Vestursvæði voru haldnir fjórir opnir fundir til að kynna hugmyndir og samantekt var send til ýmissa aðila, m.a. SAMÚT.
- Á Suðursvæði var m.a haft samráð við landeigendur í nágrenni Þjóðgarðsins og ferðaþjónustufyrirtæki sem starfa innan garðsins. Þá voru haldnir almennir fundir þar sem drög að verndaráætlun voru send til fulltrúa búnaðarsambands, ferðamálafélags, ferðafélags, 4x4 klúbbsins, minjavarðar Austurlands, björgunarfélögum og skotveiðimönnum. Haldnir voru tveir opnir fundir um verndaráætlunina á vegum svæðisráðs Suðursvæðis á meðan hún var í smíðum auk þess sem bæjarstjórn Hornafjarðar boðaði til sérstaks fundar um þessi mál.
- Framkvæmdastjóri Þjóðgarðsins og fulltrúi útivistarsamtaka í stjórn áttu fund með Ferðaklúbbum 4x4 í apríl 2010 þar sem farið var yfir drög að Stjórnunar- og verndaráætlun, áður en gengið var endanlega frá tillögu að henni.

Leitað var upplýsinga hjá fjölmörgum innlendum sérfræðingum og haft samband við erlenda aðila vegna tiltekinna atriða, t.d. um verndarflokkun IUCN.

Þjónustusvæði

Vetrarfróttasvæði á Godahrygg verður fellt niður en áfram er gert ráð fyrir þjónustusvæðum við Gjóstkliif og Gjallanda þótt þau sé ekki að finna í skipulagsáætlunum. Einnig er gert ráð fyrir skála við Gjánúpstind en augljóslega verður ekki alltaf auðvelt að komast að honum frekar en t.d. skálum á jökli. Gert er ráð fyrir því að skipulagsáætlanir verði lagaðar að stefnu Þjóðgarðsins.

Þótt gert sé ráð fyrir nýjum gönguskálum austan Snæfells munu þeir verða þannig staðsettir að þeir spilli ekki upplifun á Eyjabökkum.

Skógrækt og uppgræðsla

Athugasemdir komu fram varðandi þá stefnu að eyða beri framandi, ágengum tegundum úr flóru Þjóðgarðsins. Samkvæmt tillögu umhverfisráðuneytisins sem tekin verður fyrir á komandi hausti skal uppræta tegundir eins og Alaskalúpínu innan Þjóðgarða og áherslur Stjórnunar- og verndaráætlunar Vatnajökulsþjóðgarðs eru því í fullu samræmi við markmið ráðuneytisins. Texti í kafla 9.1.1. (svæði með lúpínu og öðrum framandi tegundum) var engu að síður endurskoðaður og lagfærður að teknu tilliti til framkominna athugasemda.

Texti í kafla 9.1.2. (skógur í Ásbyrgi) var að sama skapi endurskoðaður og lagfærður að teknu tilliti til framkominna athugasemda.

Aðrar athugasemdir lutu að verndun náttúrulegs gróðurfars, beitarfriðun og hvernig mætti stuðla að frekari útbreiðslu birkis innan Þjóðgarðsins en ekki var talin þörf á að hnykkja frekar á þeim atriðum en nú þegar er gert í áætluninni.

Tengsl við skipulag

Vísað var í ákvæði um skipulag og leyfisveitingar í kafla 2.4 og spurt hvort umsögn stjórnar

Vatnajökulsþjóðgarðs sé ekki nægileg sem samþykki fyrir skipulagsbreytingum, hvort það þurfi að samþykkja skipulagstillögu sérstaklega líka.

Orðalag þessa kafla byggðist á minnisblaði frá umhverfisráðuneytinu dags. 6. apríl 2010 um Stjórnunar- og verndaráætlun og samspil hennar við skipulagsáætlanir sveitarfélaganna. Gerð er breyting á orðalagi í Stjórnunar- og verndaráætlun, kafla 2.4. (undirkaflum um Samráð við stjórn þjóðgarðsins í skipulagsferlinu) þar sem tekið er tillit til þessarar ábendingar. Þar segir nú: „Fullnaðarafgreiðsla sveitarstjórnar á skipulagstillögu er afgreidd í samræmi við skipulags- og byggingarlög. Geri sveitarstjórn breytingar á auglýstri skipulagstillögu, skal einnig liggja fyrir um sögn stjórnar Vatnajökulspjóðgarðs við lokaafgreiðslu sveitarstjórnar.“

Gerð var athugasemd við undirkafla í kafla 2.4., um útgáfu framkvæmdaleyfis í samræmi við bráðabirgðaákvæði skipulags- og byggingarlaga og áréttað með vísun í bréf Skipulagsstofnunar að það eigi aðeins við um stakar framkvæmdir þegar deiliskipulag vanti en svæðis- eða aðalskipulag liggja fyrir.

Rétt er að breyta ákvæðinu í tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlunar með tilliti til þessa, en hins vegar má geta þess að undanþága fæst þó skv. 3. t. þó að aðalskipulag liggja ekki fyrir, hafi sveitarfélag fengið undanþágu Skipulagsstofnunar skv. 2. t. sama ákvæðis.

Í athugasemd var vísað til orðalags í kafla 9.4.1., almennum ákvæðum um þjónustusvæði, þar sem segir að við gerð deiliskipulags og hönnun mannvirkja skuli notast við „bestu tækni til að sjá fyrir um útlit mannvirkja og ásýnd svæða áður en ráðist er í framkvæmdir“. Spurt var hver væri dómbær á hvað væri besta tækni. Hér er vísað í algengt orðalag sem gefur til kynna að á hverjum tíma sé það að vissu leyti huglægt mat hvað sé besta tækni, aðferðir eða nálgun við tiltekið viðfangsefni. Matid byggir á þekkingu fagfólks á þeim tæknilegu lausnum eða aðferðum sem eru þekktar eða aðgengilegar á hverjum tíma. Í þessu ákvæði Stjórnunar- og verndaráætlunar er vísað til þess að nota eigi „nýjustu tækni“ hverju sinni til að „máta“ fyrirhuguð mannvirki við það svæði, þar sem ætlunin er að staðsetja það, eða breyta umhverfinu á annan hátt. Hugsunin er sú, að t.d. megi á myndrænan hátt sýna hvernig mannvirki fellur að tilteknu umhverfi. Tölvutækni væri gjarnan beitt í þessu sambandi.

Gerð var athugasemd um að ekki væri ástæða til að telja upp, í kafla 9.4.1. um gestastofur, hvað eigi að koma fram í deiliskipulagsáætlunum enda sé það tilgreint í skipulags- og byggingarlögum. Upptalning gefi tilefni til misskilnings um að ekkert fleira þurfi að koma fram við deiliskipulagsgerð.

Stjórn þjóðgarðsins telur eðlilegt að Stjórnunar- og verndaráætlun sé leiðbeinandi fyrir deiliskipulagsgerð, með sama hætti og aðalskipulagi er ætlað að vera. Hluti af slíkri leiðsögn er að tilgreina, eftir því sem tilefni er til, hvaða efnisatriði taka beri fyrir sérstaklega, umfram almennar kröfur laga og reglugerða. Af því má ekki ráða að um tæmandi talningu sé að ræða, en til að forðast allan misskilning hefur orðunum „meðal annars“ verið bætt við umræddan texta (upptalningu).

Athugasemdir um stjórnun og starfsfólk þjóðgarðsins

Athugasemdir voru gerðar sem snúa að valdheimildum þjóðgarðsvarða, umboði þeirra og starfsmanna þjóðgarðsins.

Valdheimildir þjóðgarðsvarða eru ótvíræðar og koma fram í lögum um Vatnajökulspjóðgarð. Ráðstafanir á þeirra vegum um lokun svæða, krefjast rökstuðnings og eru bundnar við tilteknar aðstæður. Í 1. mgr. 32. gr. reglugerðar um Vatnajökulspjóðgarð er mælt fyrir um tímabundna lokun svæða fyrir umferð vélknúinna ökutækja. Hún getur aðeins komið til í þeim tilvikum að landsvæði liggja undir skemmdum og talið sé nauðsynlegt að grípa til tafarlausra aðgerða. Aðgerðina þarf að rökstyðja og afmarka svæðið vandlega, sem og tímalengd lokunar. Auk þess þarf að auglýsa ákvörðunina í B-deild Stjórnartíðinda, í dagblöðum og á vefsíðu þjóðgarðsins. Ljóst er að bæði krafa um rökstuðning, afmörkun slíkra tilvika sem og ferlið, gerir ríkar kröfur til undirbúnings og málsmeðferðar allrar. Lokunarheimild 2. mgr. sömu greinar reglugerðarinnar, skal sömuleiðis kynna á staðnum ásamt skýringum og á vef þjóðgarðsins, sem og á næsta fundi svæðisráðs og stjórnar. Lög um Vatnajökulspjóðgarð heimila ráðningu starfsmanna þjóðgarðsins, sem eru þá undirmenn þjóðgarðsvarða. Gestum er skylt að fara að fyrirmælum undirmanna þjóðgarðsvarða, enda er hlutverk þeirra að framfylgja ákvæðum stjórnunar- og verndaráætlunar og fyrirmælum þjóðgarðsvarða í samræmi við það. Starfsmenn þjóðgarðsins hafa hinsvegar ekki heimildir til að taka ákvarðanir til lokunar svæða innan þjóðgarðsins, nema þeir gegni starfi (s.s. staðgengilsstarfi) þjóðgarðsvarða, þar sem lögin binda ákvörðun um lokun við þjóðgarðsverði.

Í athugasemdum var að bent á að texti í kafla 3.4, Stjórnsýsla, þar sem fjallað er um svæðisráð, sé ekki í samræmi við 8. gr. laga um Vatnajökulspjóðgarð, lið 3 og að texta í 5. gr. laganna vanti í kafla 3.4.

Á hinn bóginn kom fram brýning um að þjónustuhlutverk starfsmanna verði undirstrikað.

Nokkrar breytingar hafa verið gerðar á ákvæðum kafla 3.4. í lokaútgáfu tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun Vatnajökulspjóðgarðs, m.a. hvað umrædd atriði varðar.

Því var andmælt í athugasemdum að starfsmenn þjóðgarðsins sinni störfum fyrir ferðþjónustuaðila svo sem við skálavörslu, gönguleiðsögn og aðra sölustarfsemi.

Um starfsskyldur starfsmanna þjóðgarðsins fer eftir ráðningarsamningum við þá, sem grundvallast á fyrirmælum laga og reglna um hlutverk þjóðgarðsins og starfsmanna hans. Um nánari útfærslu fer síðan eftir verklagsreglum sem verða settar.

Skálar í einkaeign

Óskað var eftir því að forsendur skálans í Gæsavötnum yrðu óbreyttar.

Í auglýstri tillögu er gert ráð fyrir því að samningur verði gerður við eiganda skálans sem skilgreini rétt almennings til afnota af honum.

Spurt var hvers vegna skáli við Sylgjufell væri ekki fjarlægður ef hann væri ekki í samræmi við lög og reglur. Stjórn þjóðgarðsins sér ekki ástæðu til að fjarlægja skála sem fyrir er, þótt forsendur hans séu vafasamar, heldur vill leita samstarfs við eigendur hans um framtíð skálans í samræmi við þá stefnu sem fram kemur í Stjórnunar- og verndaráætlun.

Hellar

Í athugasemdum var spurt út í heimildir til að skoða hella.

Stjórnunar- og verndaráætlun verður breytt þannig að umferð sé leyfð um hella nema þá sem þarfnast sérstakrar verndar, t.d. hraunhella með viðkvæmum dropsteinum eða dropstráum. Um slíka hella megi þó heimila umferð samræmi við reglur sem síðar verða gefnar út.

Stækkun þjóðgarðsins

Í athugasemdum var bent á allnokkur svæði sem talið var eðlilegt að féllu undir Vatnajökulspjóðgarð. Einnig var spurt um stefnu þjóðgarðsins varðandi stækkun hans.

Allar ákvarðanir varðandi stækkun þjóðgarðsins ásamt samningagerð sem henni tengist er á höndum umhverfisráðuneytisins. Stjórn þjóðgarðsins kemur því ekki beint að slíkum ákvörðunum en leggur áherslu á að rækja lögbundið hlutverk sitt á því svæði sem tilheyrir þjóðgarðinum hverju sinni.

Hjólreiðar

Almennar reglur um umferð reiðhjóla í tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun eru samhljóða ákvæðum reglugerðar um Vatnajökulspjóðgarð nr. 608/2008 en þar kemur skýrt fram að umferð reiðhjóla er heimil á vegum, bílastæðum og merktum reiðhjólaleiðum og á þeim göngustígum þar sem ekki gilda sérstök bönn. Hjólreiðamenn eru því bundnir við þessar leiðir og hafa ekki sama frelsi og göngufólk til að fara um að vild þar sem leiðir eru ekki merktar sérstaklega. Stjórn þjóðgarðsins er bundin af þessum ákvæðum reglugerðarinnar við mótun Stjórnunar- og verndaráætlunar.

Umhverfismat áætlunarinnar, vöktun og viðbrögð við athugasemdum

Í umhverfisskýrslu sem kynnt var með tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun Vatnajökulspjóðgarðs eru umhverfisáhrif áætlunarinnar metin. Stjórn Vatnajökulspjóðgarðs hefur við afgreiðslu Stjórnunar- og verndaráætlunarinnar haft hliðsjón af umhverfisskýrslunni og þeim athugasemdum sem borist hafa við tillögu að áætluninni (sbr. 9. gr. laga um umhverfismat áætlana nr. 105/2006), en engar efnislegar athugasemdir bárust við umhverfisskýrsluna.

Markmið áætlunarinnar eru í heild talin geta haft veruleg jákvæð áhrif á alla skilgreinda umhverfisþætti. Engin veruleg neikvæð áhrif eru talin geta orðið af stefnunni en sum markmið eru talin geta haft bæði óveruleg neikvæð og jákvæð áhrif. Áætlunin er einnig talin í samræmi við umhverfisviðmið í alþjóðlegum samningum og skuldbindingum og stefnu og markmið íslenskra stjórnvalda. Umhverfisskýrslan lýsir um leið hvernig áætlunin

tekur mið af umhverfissjónarmiðum. Í samræmi við umhverfismatið er ekki talin þörf á sérstakri vöktunaráætlun vegna líklegra verulegra umhverfisáhrifa, en í áætluninni eru samt tilgreind ýmis vöktunarverkefni sem æskilegt er talið að viðhalda eða koma á til að fylgjast með þróun og breytingum í starfsumhverfi þjóðgarðsins, m.a. í þeim tilgangi að koma í veg fyrir neikvæð umhverfisáhrif af umferð, mannvirkjum og starfsemi. Í svörum sem fram koma hér fyrir ofan ásamt svörum til umsagnaraðila kemur fram hvernig brugðist er við athugasemdum og umsögnum.

Stjórn Vatnajökulsþjóðgarðs þakkar öllum þeim sem komu á framfæri athugasemdum, ábendingum og umsögnum við tillögu að Stjórnunar- og verndaráætlun og væntir áframhaldandi góðs samstarfs.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Vatnajökulsþjóðgarðs,

Þórður H. Ólafsson, framkvæmdastjóri